

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 14. jaanuar 2022
(OR. en)

5325/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0004(NLE)

EDUC 12
ENV 41
CLIMA 16
SOC 25
SUSTDEV 7
JEUN 7
RECH 19

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	14. jaanuar 2022
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 11 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU SOOVITUS keskkonnasäästlikkust toetava õppe kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 11 final.

Lisatud: COM(2022) 11 final

Brüssel, 14.1.2022
COM(2022) 11 final

2022/0004 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS

keskkonnasäästlikkust toetava õppe kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2022) 3 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Maailma esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks saamine on meie aja suurim väljakutse, ent ka võimalus. Selleks on vaja kohe otsustavalt tegutseda.

Ursula von der Leyen, poliitilised suunised

Käes on kriitiline hetk: inimtegevus on jõudmas punkti, kus kahju, mida me põhjustame oma planeedile – kogu meie eksistentsi ja heaolu allikale – on pöördumatu. Selleks et tagada elamisväärtne tulevik, on kiiresti vaja rakendada ühiseid ja individuaalseid meetmeid, et suunata meie ühiskond ja majandus jätkusuutlikule teele. Noored on olnud eriti häälekad ja aktiivsed, nõudes muutusi ja kutsudes ametiasutusi üles tegutsema kiiresti, et kaitsta kliimat ja keskkonda nii praeguste kui ka tulevaste põlvkondade jaoks. Paljud leiavad, et kool ei anna neile piisavat arusaama kliimamuutustest, keskkonnast ning sellest, kuidas elada ja tegutseda kestlikumalt¹.

Komisjon esitas president von der Leyeni juhtimisel koos Euroopa rohelise kokkuleppega ambitsioonika strateegia, et saavutada kestlikkus ja viia ellu põhjalikud muutused, mida meie majandus ja ühiskond vajavad. Kestlik areng on Euroopa Liidu aluspõhimõtte ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamine on liidu sise- ja välispoliitika prioriteetne eesmärk. EL on seadnud sihiks õiglase ja kaasava rohepöörde, mille teostamiseks koordineeritakse omavahel eri poliitikavaldkondade meetmeid, sealhulgas energia-, keskkonna-, liikuvus- ja põllumajandusmeetmeid. **Samamoodi nagu kõigis teistes sektorites tuleb ka haridus- ja koolitussektoris rakendada meetmeid kliimahädaolukorra ja planeeti mõjutava kriisiga toimetulekuks, pidades silmas nii sektori enda tegevust kui ka eelkõige seda, kuidas õppijaid tulevikuks ette valmistatakse.**

Euroopa haridusruumi käsitlevas teatises,² Euroopa rohelises kokkuleppes³ ja muudes olulistest algatustes⁴ tunnistatakse hariduse ja koolituse tähtsust rohepöördes. Igas vanuses õppijatel peab olema võimalik arendada oma teadmisi, oskusi ja hoiakuid, et elada säästvamalt, muuta tarbimis- ja tootmisharjumusi, võtta omaks tervislikumad eluviisid ning aidata nii individuaalselt kui ka kollektiivselt kaasa meie ühiskonna ümberkujundamisele.

Selle saavutamine eeldab keskkonnasäästlikkust toetavat elukestvat õpet, mis hõlmab praktilisi, kaasavaid ja tegevuspõhiseid õppimisviise, mis edendavad i) teadmisi, mõistmist ja kriitilist mõtlemist (kognitiivne õpe); ii) praktiliste oskuste arendamist (rakenduslik õpe) ning iii) empaatiat, solidaarsust ja loodusest hoolimist (sotsiaal-emotsionaalne õpe). Vaja on interdistsiplinaarseid õppemeetodeid, et aidata õppijatel mõista majandus-, sotsiaal- ja loodussüsteemide omavahelist seotust.

Keskkonnasäästlikkust toetava õppega seotud probleemid

Kogu Euroopas rakendatakse alushariduses, koolides, kutsehariduses ja -õppes, kõrghariduses ja kogukonnaorganisatsioonides aina enam kliimamuutuste, elurikkuse ja kestlikkusega seotud algatusi ja meetmeid. Paljudes riikides on välja töötatud keskkonna- ja kestlikkusalase haridusega seotud poliitika ja strateegiad ning samavõrra elujõulised hariduskontseptsioonid näiteks kestliku arengu ja üldise pädevuse vallas. Ometi, hoolimata aastakümneid kestnud

¹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2224>

² COM(2020) 625 final.

³ COM(2019) 640 final.

⁴ ELi elurikkuse strateegia, Euroopa kliimapakt, Euroopa sotsiaalõiguste sammas, ELi oskuste tegevuskava ja nõukogu resolutsioon Euroopa haridusruumi kohta (2021–2030).

pingutustest ja algatustest, **ei ole keskkonnasäästlikkust toetav õpe ikka veel ELis poliitika ja tavade süsteemne osa.**

Vaid mõnes riigis on kestlikkusega seotud elukestvast õppest saanud hariduse ja koolituse üks juhtpõhimõtteid. Selleks et kasutada ära keskkonnasäästlikkust toetava õppe kõiki võimalusi, ei peaks see toimuma mitte ainult koolides ja kõrgharidusasutustes, vaid süsteemi kõigis osades (formaalne, mitteformaalne ja informaalne haridus) ja kõigil tasemetel (alates varasest lapsepõlvest kuni täiskasvanuea ja vanaduspõlveni).

Riikidel on sageli raskusi keskkonnasäästlikkusalase hariduse ja koolitusega seotud poliitika elluviimisel ja selle üle järelevalve tegemisel. Sageli puuduvad konkreetsed eesmärgid, meetmed, näitajad ja selge visioon. Keskkonnasäästlikkust toetava õppe interdistsiplinaarsus, vajadus õppijakeskse pedagoogika järele, uued hindamismeetodid, organisatsioonilised muutused ning kogukondlik partnerlus võivad olla vastuolus hariduses ja koolituses väljakujunenud kultuuri ja normidega.

Õppekavades käsitletakse keskkonnasäästlikkust, sealhulgas elurikkust, lünklikult ja enamikus liikmesriikides ei saa seda pidada kõikehõlmavaks. Vähestes riikides viidatakse konkreetselt kestlikkusalastele pädevustele, nendega seotud õpieesmärkidele ja nende pädevuste hindamise viisidele. Keskkonna- ja kestlikkusküsimusi käsitletakse sageli loodusteaduste ja geograafiatundides, kuid neid küsimusi võivad õppijatel aidata mõista ka paljud muud õppeained ja õppeainete kombinatsioonid.

Paljud Euroopa haridustöötajad juba õpetavad aktiivselt või püüavad õpetada keskkonnasäästlikkust. Samal ajal väidavad paljud neist, et neil puuduvad vajalikud teadmised ja väljaõpe, eriti mis puudutab interdistsiplinaarseid lähenemisviise, aktiivseid õppemeetodeid ja keerulist teemat ennast.

Kogu asutust hõlmavad lähenemisviisid, mille puhul kestlikkuse teema on lõimitud kõikidesse protsessidesse ja tegevustesse, ei ole haridusasutustes veel laialt levinud ka ebapiisava rahastamise ja toetuse tõttu. Asutustel puuduvad sageli andmed ja vahendid kestlikkusega seotud algatuste ja jõupingutuste tulemuslikkuse jälgimiseks.

Liikumine põhjaliku ja pöördelise muutuse suunas

Üha suurem arv keskkonnasäästlikkusega seotud projekte ja programme näitab, et huvi nende küsimuste vastu ja nendega tegelemine suureneb. Paljud algatused on siiski ajaliselt ja ulatuselt piiratud. Arvestades kliima- ja elurikkuse kriisi lahendamise pakilisust, on aeg teha radikaalne muudatus ja minna üksikalgatustest kaugemale, et jõuda hariduses ja koolituses põhjaliku ja süsteemse muutuseni.

Selleks et arendada rohepöördeks vajalikke oskusi ja pädevusi, on hädavajalik lõimida keskkonnasäästlikkus kõikidesse haridus- ja koolitusmeetmetesse, -programmidesse ja -protsessidesse. Meetmeid on vaja rakendada nii vertikaalselt – üksikisiku, asutuse ja süsteemi tasandil – kui ka horisontaalselt, mis tähendab, et kõik hariduse ja koolituse valdkonna sidusrühmad peavad tegema koostööd ja saavutama sünergia. **Kestlikkuse teema peaks kindlalt kajastuma õpilaste kogu õpikogemuses.**

Tuleb välja töötada **lühiajalised meetmed** ja neid järjepidevalt rakendada, et toetada haridusasutusi ja -töötajaid ning aidata õppijatel arendada rohepöördeks vajalikke oskusi ja mõtteviisi. **Keskpikas ja pikas perspektiivis** peaksid kõik haridus- ja koolitusreformid olema kooskõlas muudatustega, mis on vajalikud keskkonnahoidlikuma ja jätkusuutlikuma tuleviku saavutamiseks, ning neid muudatusi toetama.

Käesoleva ettepaneku ettevalmistamiseks korraldatud konsultatsioonid ja uuringud näitasid, et keskkonnasäästlikkuse täielikuks lõimimiseks haridusse ja koolitusse tuleb võtta meetmeid mitmes valdkonnas.

Tulemuslik keskkonnasäästlikkust toetav õpe peab vastama järgmisele tingimustele:

- õpe peab algama juba alushariduse ja lapsehoiu tasemel;
- see peab olema elukestev õpe;
- õpe peab toimuma toetavas õpikeskkonnas, kus asutus tervikuna tegeleb aktiivselt kestlikkusega;
- õpe peab olema õppijakeskne, kaasav ja positiivne ning põhinema tegelikel kogemustel;
- haridustöötajaid, sealhulgas juhtrühmi, tuleb kestlikkust edendaval õpetamisel ja tegutsemisel toetada;
- tuleb edendada koostööd ja partnerlust kohalikes ja laiemates kogukondades;
- noori tuleb mõtestatult kaasata;
- tuleb arendada kestlikkusalaseid pädevusi;
- õppe aluseks peab olema läbimõeldud poliitika.

Keskkonnasäästlikkust toetav õpe aitab igakülgsest edendada ka muid hariduseesmärke, mis hõlmavad kaasatust, kvaliteeti, innovatsiooni, rahvusvahelistumist ja õppijakeskset õpet. **Sellel on suur potentsiaal ning see annab suurepärase võimaluse muuta õppimine asjakohasemaks, motiveerida õppijaid ja haridustöötajaid ning arendada pädevusi, mis on muutumas elus ja töös üha vajalikumaks.**

(1) Kavandatud soovitus eesmärgid

Komisjoni ettepanekul on järgmised eesmärgid:

- sõnastada ELi tasandil visioon ja ühine arusaam põhjalikest ja pöördelistest muudatustest, mis on rohepööret silmas pidades hariduses ja koolituses vajalikud;
- töötada välja ühtne lähenemisviis pädevustele, oskustele ja hoiakutele, mida inimesed vajavad säästvaks tegutsemiseks, elamiseks ja töötamiseks, ning suurendada elukestva õppe tähtsust, tagamaks, et neid pädevusi ja oskusi saaksid omandada kõik inimesed juba alates lapsepõlvest ja ka täiskasvanueas;
- hõlbustada poliitikakujundajate, teadlaste ja haridustöötajate eriteadmiste ja parimate tavade jagamist süsteemi ja haridusasutuste tasandil;
- toetada ELi tasandi algatusi keskkonnasäästlikkust toetava õppe edendamiseks ning
- ergutada investeerimist ülalnimetatud valdkondadesse.

(2) Rahvusvaheline mõõde

Kuigi ettepanekus keskendutakse täielikult ELi eesmärkidele ja prioriteetidele Euroopa rohelise kokkuleppe elluviimisel, **täiendab see ettepanek rahvusvahelisel tasandil tehtavat tööd ja tugineb sellele.** See mobiliseerib liikmesriike ja sidusrühmi rakendama koordineeritumaid meetmeid, et anda oma panus UNESCO algatustesse, eelkõige **kestliku arengu alase õppe tegevuskavasse aastani 2030**, ning toetab **ELi pühendumust ÜRO kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030 „Muudame oma maailma“**, mis on ülemaailmse kestliku arengu tegevuskava.

- (3) Vastastikune täiendavus ja koostoime ELi teiste haridus- ja koolitusalgatustega
- teatis Euroopa haridusruumi saavutamise kohta aastaks 2025⁵,
 - nõukogu resolutsioon, mis käsitleb strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal, et liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030)⁶,
 - teatis uue Euroopa teadusruumi kohta teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks⁷,
 - nõukogu soovitus Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni pakti kohta⁸,
 - jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetav Euroopa oskuste tegevuskava⁹,
 - nõukogu soovitus jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta¹⁰,
 - digiõppe tegevuskava (2021–2027)¹¹,
 - nõukogu soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes¹²,
 - nõukogu järeldused Euroopa ülikoolide algatuse kohta¹³,
 - tulevased programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemiad¹⁴,
 - ELi alushariduse ja lapsehoiu kvaliteediraamistik¹⁵,
 - kliimahariduse edendamise koalitsioon¹⁶,
 - ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus elukestva õppe ja töölase konkurentsivõime mikrokvalifikatsioonitunnistuste kohta¹⁷,
 - tulevane Euroopa ülikoolide strateegia,
 - tulevane ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus, mis käsitleb sildade ehitamist tulemuslikuks Euroopa kõrgharidusalaseks koostööks.
- (4) Kooskõla muude tegevuspõhimõtetega
- teatis roheline kokkuleppe kohta¹⁸,
 - ELi elurikkuse strateegia aastani 2030¹⁹,
 - Euroopa majanduse taastekava²⁰,
 - Euroopa kliimapakt²¹,

⁵ COM(2020) 625 final.

⁶ Nõukogu resolutsioon 2021/C 66/01.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628&from=ET>

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1a0df8ff-5313-11ec-91ac-01aa75ed71a1>

⁹ COM(2020)/274 final.

¹⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=ET](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=ET)

¹¹ COM(2020) 624 final.

¹² Nõukogu soovitus 2018/C 189/01.

¹³ Nõukogu järeldused 2021/C 221/03.

¹⁴ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-2/teacher-academies>

¹⁵ Nõukogu soovitus 2019/C 189/4.

¹⁶ Kliimahariduse edendamise koalitsioon: https://education-for-climate.ec.europa.eu/_et

¹⁷ <https://education.ec.europa.eu/et/euroopa-kasitusviis-mikrokvalifikatsioonitunnistuste-kohta>

¹⁸ COM(2019) 640 final.

¹⁹ COM(2020) 380 final.

²⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_et

- uus ELi ringmajanduse tegevuskava²²,
- Euroopa sotsiaalõiguste samm²³,
- puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030²⁴,
- Euroopa Bauhausi käsitlev teatis²⁵,
- Euroopa lastegarantii²⁶,
- teatis uue Euroopa teadusruumi kohta²⁷,
- nõukogu järeldused Euroopa teadusruumi tulevase juhtimise kohta²⁸,
- uus tarbijakaitse tegevuskava²⁹.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Kavandatav nõukogu soovitus on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 165 lõikega 4 ja artikli 166 lõikega 4. Algatus ei hõlma ettepanekut laiendada ELi reguleerimispädevust või panna liikmesriikidele siduvaid kohustusi. Liikmesriigid otsustavad vastavalt oma siseriiklikule olukorrale, kuidas nad käesolevat nõukogu soovitust rakendavad.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

Igal liikmesriigil on õppetöö kavandamiseks ja korraldamiseks oma kultuur ja õigusaktid. Liikmesriigid vastutavad täielikult õppe sisu ning haridus- ja koolitussüsteemide korralduse eest. Tõendid näitavad aga, et liikmesriikidel on mitmeid ühiseid probleeme, mis on seotud nende haridus- ja koolitussüsteemide valmisolekuga, sealhulgas rohe- ja digipöördeks.

Kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega visandatakse ettepanekus edasised sammud keskkonnasäästlikkuselase hariduse ja koolituse pakkumiseks ning esitatakse sellekohased soovitused.

• Proportsionaalsus

Käesolev ettepanek on kooskõlas ELi lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega.

Kavandatava nõukogu soovituse sisu ega vorm ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärkide saavutamiseks. Liikmesriikide võetavad kohustused on vabatahtlikud ja igal liikmesriigil on vabadus otsustada, millist lähenemisviisi kasutada.

• Vahendi valik

²¹ COM(2020) 788 final.

²² COM(2020) 98 final.

²³ COM(2017) 250.

²⁴ COM(2021) 101 final.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/qanda_21_4627

²⁶ Nõukogu soovitus (EL) 2021/1004.

²⁷ COM(2020) 628 final.

²⁸ Nõukogu järeldused 13567/20.

²⁹ COM(2020) 696 final.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 165 ja 166 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasa aitamiseks nähakse kõnealuse aluslepinguga ette, et nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu soovitusi.

Hariduse ja koolituse valdkonnas, kus ELi pädevuses on tegevust toetada, on nõukogu soovitus asjakohane vahend, mida on selles valdkonnas Euroopa meetmete võtmiseks sageli kasutatud. Õigusliku vahendina kajastab nõukogu soovitus liikmesriikide tahet rakendada esitatud meetmeid ja annab tugevama poliitilise aluse asjaomases valdkonnas koostöö tegemiseks, austades samal ajal täielikult liikmesriikide pädevust hariduse ja koolituse valdkonnas.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei ole kohaldatav.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ettepaneku jaoks koguti teavet keskkonnasäästlikkust toetavat õpet käsitleva avaliku konsultatsiooni käigus, mis toimus 18. juunist kuni 24. septembrini 2021 (saadi 1 352 vastust ja 96 arvamusalaldust), samuti liikmesriikide, vabaühenduste, õpetajate, koolitajate ja muude haridustöötajate, õppijate ja noorte esindajate ning muude Euroopa sidusrühmade ja asjaomase valdkonna ekspertidega peetud sihtotstarbeliste konsultatsioonide käigus.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepaneku jaoks teabe kogumiseks telliti kolm uuringut: i) liikmesriikide õppekavade, poliitika ja muude meetmete kaardistamine, sealhulgas kirjanduse ülevaade, riiklike ja poliitikauuringute kaardistamine, koolide õppekavade läbivaatamine, õpetajate küsitlus, juhtuuringud ja fookusrühmad; ii) programmi „Erasmus+“ raames elluviidavate keskkonnasäästlikkust toetava õppega seotud projektide kaardistamine ning iii) uuring kestliku arengu alase hariduse ja koolituse kohta COVID-19 ning rohe- ja digipöörde kontekstis.

- **Mõjuhindang**

Mõju hindamist ei tehtud, võttes arvesse asjaolu, et kavandatud tegevus täiendab liikmesriikide algatusi ja on vabatahtlik, ning eeldatava mõju ulatust. Ettepaneku väljatöötamisel tugineti uuringutele, liikmesriikide ja sidusrühmadega konsulteerimisele ning avalikule konsultatsioonile. Ettepanek toetab täielikult ELi võetud kohustust saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei ole kohaldatav.

- **Põhiõigused**

Kavandatav nõukogu soovitus austab põhiõigusi ja järgib Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, nimelt artiklis 8 sätestatud õigust isikuandmete kaitsele ja artiklis 14 sätestatud õigust haridusele.

Meetmeid rakendatakse kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate ELi õigusaktidega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679³⁰ füüsiliste isikute kaitse

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679.

kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus).

4. MÕJU EELARVELE

Selle algatuse jaoks ei ole vaja ELi eelarvest lisavahendeid.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Komisjon teeb rakendamise toetamiseks ettepaneku töötada koostöös liikmesriikidega välja teadusuuringud, juhendmaterjalid ja muud materjalid, mis põhinevad tõenditel, vastastikusel õppimisel ja kindlakstehtud headel tavadel.

Komisjon kavatseb esitada aruande nõukogu soovitusel rakendamise kohta hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku kontekstis.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei ole kohaldatav.

- **Soovituse ja komisjoni talituste töödokumendi ülevaade**

Nõukogu soovitusel esitatakse suunised ja meetmed, mida liikmesriigid saavad rakendada, et lõimida keskkonnasäästlikkus senisest veelgi enam haridusse ja koolitusse ning arendada kõigi õppijate kestlikkusala pädevusi. Selles nähakse ette Euroopa Komisjoni kohustus täiendada ja toetada kõnealuses valdkonnas võetavaid meetmeid. Lisatud komisjoni talituste töödokumendis kirjeldatakse hiljutiste teadusuuringute tulemusi ja sidusrühmade arvamusi ning esitatakse üksikasjalik teave Euroopa uue kestlikkusala pädevuste raamistiku kohta.

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS

keskkonnasäästlikkust toetava õppe kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 165 lõiget 4 ja artikli 166 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa rohelises kokkuleppes³¹ ja ELi elurikkuse strateegias aastani 2030³² rõhutatakse koolide, kõrgharidus- ja muude koolitusasutuste olulist ülesannet teadvustada õppijatele, lapsevanematele, haridustöötajatele³³ ja laiemale kogukonnale edukaks rohepöördeks vajalikke muudatusi.
- (2) ÜRO kestliku arengu eesmärkide punktis 4.7 on rõhutatud vajadust tagada alates 2030. aastast, et kõik õppijad omandavad teadmised ja oskused, mis on vajalikud kestliku arengu toetamiseks, pakkudes muu hulgas teadmisi kestlikust arengust ja kestlikust eluviisist, inimõigustest, soolisest võrdsuslikkusest, rahu ja vägivallatu kultuuri edendamisest, maailmakodanikuks olemisest ja kultuurilise mitmekesisuse hindamisest ning kultuuri osast kestliku arengu saavutamisel.
- (3) Teatistes Euroopa haridusruumi kohta,³⁴ Euroopa sotsiaalõiguste samba raames³⁵ ning teatistes uue Euroopa teadusruumi kohta teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks³⁶ kutsutakse üles edaspidise vastupanuvõime ja heaolu nimel tagama, et haridus- ja koolituspoliitika ning -investeeringud oleksid suunatud kaasavale rohe- ja digipöördele.
- (4) Euroopa võtmepädevuste raamistikus kindlaksmääratud võtmepädevuste³⁷ eesmärk on aidata kogu Euroopa inimestel omandada kiirete ja põhjalike muudatuste ajal eneseteostuse, tervise, töölase konkurentsivõime ja sotsiaalse kaasatuse seisukohast vajalikke oskusi ja pädevusi.

³¹ COM(2019) 640 final.

³² COM(2020) 380 final.

³³ Käesolevas soovitusel mõeldakse haridustöötajate all õpetajaid (kellel on siseriiklike õigusaktide ja tavade kohaselt õpetaja staatus või samaväärne staatus) ja koolitajaid (kes täidavad üht või mitut teoreetilise või praktilise koolitustegevusega seotud ülesannet kas haridus- või koolitusasutuses või töökohal). See mõiste hõlmab üld- ja kõrghariduse tasandi õpetajaid, esma- ja jätku-kutseõppe tasandi õpetajaid ja koolitajaid, samuti alushariduse ja lapsehoiu spetsialiste ning täiskasvanute koolitajaid.

³⁴ COM(2020) 625 final.

³⁵ [Euroopa sotsiaalõiguste sammas | Euroopa Komisjon \(europa.eu\)](#)

³⁶ COM(2020) 628 final.

³⁷ ELT C 189, 4.6.2018, lk 1–13, lisa.

- (5) Euroopa oskuste tegevuskavas³⁸ teatati toetusest tööturu tarbeks roheliste põhioskuste kogumi väljatöötamisele eesmärgiga luua keskkonnateadlike spetsialistide ning roheettevõtjate põlvkond, lõimides keskkonna- ja kliimakaalutlused kooli, kõrgharidusse, kutseharidusse ja -õppesse ning teadustegevusse. Euroopa vajab äärmiselt pädevaid spetsialiste, et toetada rohepööret ja saavutada maailmas juhtpositsioon säästva tehnoloogia valdkonnas.
- (6) Nõukogu soovitusel jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalsed õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta³⁹ tunnistatakse kutsehariduse ja -õppe sektori äärmiselt olulist rolli digi- ja rohepöördes.
- (7) Euroopa kliimapakti kutsutakse üksikisikuid, kogukondi ja organisatsioone üles osalema kliimameetmetes ja keskkonnahoidlikuma Euroopa loomises, pakkudes võimalusi suurendada teadmisi kliimamuutustest, töötada välja ja rakendada lahendusi ning luua sidemeid teistega, et oma lahenduste mõju mitmekordistada.
- (8) Digiõppe tegevuskavas⁴⁰ esitatakse Euroopa kvaliteetse, kaasava ja kättesaadava digihariduse visioon ning rõhutatakse digitehnoloogia tähtsust võimsa vahendina rohepöörde teostamisel, aga ka vajadust toetada kestlikku käitumist nii digitoote väljatöötamisel kui ka kasutamisel.
- (9) Algatus „Uus Euroopa Bauhaus“ lisab Euroopa rohelisele kokkuleppele kultuurilise ja loomingu mõõtme ning selle eesmärk on näidata, kuidas kestlik innovatsioon pakub käegakatsutavaid positiivseid muutusi meie igapäevaelus, sealhulgas koolihoonete ehitamisel ja õpikeskkonna loomisel.
- (10) UNESCO on oma kestlikule arengule suunatud hariduse programmi kaudu teinud tööd selle nimel, et haridusel oleks kliimakriisile rahvusvahelisel tasandil reageerimisel keskem ja nähtavam roll ning et saavutada kestliku arengu eesmärgid, eelkõige kestliku arengu alast haridust käsitlev eesmärk 4.7. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kliimakokkuleppe kohaselt kohustuvad osalised edendama ja tegema koostööd kliimamuutustealase hariduse ja koolituse ning üldsuse teadlikkuse, osalemise ja teabele juurdepääsu valdkonnas.
- (11) OECD 2018. aasta andmed⁴¹ näitavad, et 15-aastased noored on vägagi teadlikud kliimamuutustest ja keskkonnakriisist ning vajadusest nendega tegeleda. Samadest andmetest ilmneb aga seegi, et märksa vähem õpilasi tunneb, et neil on võimalik olukorda realselt muuta. Teadmised keskkonna ja ülemaailmse kriisi kohta võivad viia selleni, et õpilased ja üliõpilased tunnevad end abitu ja võimetuna, mida süvendab ebatäpne teave ja väärinfo.
- (12) Haridus- ja koolitussüsteemid ning -asutused peavad reageerima arvamustele, mida noored üha häälekamalt avaldavad seoses kliima- ja elurikkuse kriisiga, ning kaasama noori keskkonnasäästlikkust toetava õppega seotud lahenduste väljatöötamisse.
- (13) COVID-19 pandeemia on toonud esile meie tiheda seotuse loodusega ning pannud meid taas haridus- ja koolitussüsteemidele tähelepanu pöörama. On saadud kogemusi uute haridus- ja koolitusvõimaluste vallas, sealhulgas õppimise kohta erinevates keskkondades (sh internetis), õppijate kaasamise ja autonoomia kohta ning formaalõppe ja laiema kogukonna vaheliste seoste kohta. Pandeemia suurendas ka pikaajalist muret laste ja noorte füüsilise, vaimse ja emotsionaalse heaolu pärast.

³⁸ COM(2020) 274 final.

³⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=ET](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=ET)

⁴⁰ COM(2020) 624 final.

⁴¹ OECD (2020), Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World? PISA 2018, VI kd.

- (14) Alusharidus- ja lastehoiukeskused, koolid, kõrgharidusasutused, teadusasutused, kutsehariduse ja -õppe pakkujad ning kohalikud kogukonnad on kliima- ja elurikkuse kriisiga seoses muutumas üha aktiivsemaks. Siiski ei ole kestlikkus veel kogu ELis hariduse ja koolituse süsteemne osa.
- (15) Paljudel haridustöötajatel puuduvad tugi, eriteadmised ja väljaõpe keskkonnasäästlikkuse lõimimiseks oma õppemeetoditesse. Sageli tunnevad nad, et neil ei ole piisavalt teadmisi ja oskusi ökoarevuse ja ökopessimismiga tegelemiseks ning selleks, et aidata õppijatel läheneda kliima- ja keskkonnaprobleemidele konstruktiivselt.
- (16) Kogu asutust hõlmavad lähenemisviisid, mille puhul kestlikkuse teema on lõimitud kõikidesse tegevusvaldkondadesse, ei ole veel laialt levinud. Sellised lähenemisviisid võivad hõlmata õpetamist ja õppimist, teadustegevust ja innovatsiooni, rajatise ja tegevust ning nendega peaks kaasama õppijate, töötajate, lapsevanemate ning kohaliku ja laiema kogukonna kaasamine.
- (17) Täiendavalt tuleb uurida muude hariduskavade täiendamise ja tugevdamise potentsiaali ja võimalusi. Keskkonnasäästlikkust toetav õpe võib täiel määral toetada heaolu ja kaasamise, ülemaailmse solidaarsuse, õppijakeskse õppe, teadustegevuse ja innovatsiooni ning digipöördega seotud tegevuspõhimõtteid ja programme.
- (18) Hariduse ja koolituse mõõde ei ole teistes rohepöörde ja kestlikkusega seotud poliitikavaldkondades süstemaatiliselt esindatud. Hariduse lõimimine nendesse poliitikavaldkondadesse võib toetada vastava poliitika rakendamist, ühendada ühiskonna ja majanduse eri sektoreid ning kinnistada kestlikkuse teema hariduses.
- (19) Käesolevas soovitusel järgitakse täielikult subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet,

SOOVITAB KÄESOLEVAGA LIIKMESRIIKIDEL TEHA JÄRGMIST:

- (1) Kiiresti suurendada jõupingutusi haridus- ja koolitussüsteemide toetamiseks rohepöörde nimel tegutsemisel, seeläbi tagades, et igas vanuses ja igasuguse taustaga õppijatel on juurdepääs kvaliteetsele ja kaasavale haridusele ja koolitusele kliimamuutuste, elurikkuse ja kestlikkuse valdkonnas.
- (2) Kehtestada keskkonnasäästlikkust toetav õpe haridus- ja koolituspoliitikas ja -programmides ühe prioriteetse valdkonnana, et toetada rohepööret ja võimaldada sektoril anda sellesse oma panus. Töötada välja terviklik ja koostööl põhinev lähenemisviis keskkonnasäästlikkust toetavale õppele, kaasates kõik haridus- ja koolitussüsteemi organid, organisatsioonid ja osalised.
- (3) Pakkuda mitmesuguseid õppimisvõimalusi eri keskkondades, alates alusharidusest kuni täiskasvanuõppeni, et kõik inimesed saaksid valmistuda rohepöördeks ja sellele aktiivselt kaasa aidata ning tegutseda keskkonnasäästliku ja kliimaneutraalse ringmajanduse ning õiglase ühiskonna saavutamise nimel.
- (4) Kaaluda süsteemi tasandil järgmisi meetmeid.
 - (a) Viia haridus- ja koolitusstrateegiad ja -kavad, sealhulgas õppekavade ja hindamise, pedagoogika ja haridustöötajate täienduskoolitusega seotud strateegiad ja kavad, täielikult kooskõlla keskkonnasäästlikkuse eesmärgiga. Toetada riiklike ja muude strateegiate ja poliitikameetmete, sealhulgas asjakohaste kontseptsioonidega (nt kestliku arengu alane haridus) seotud strateegiate ja poliitikameetmete rakendamist tegevuskavade ning järeelmeetmete ja järelevalvemehhanismide kaudu.

- (b) Tervisliku ja vastupidava õpikeskkonna tagamiseks investeerida keskkonnahoidlikesse ja kestlikesse seadmetesse, ressurssidesse ja taristusse (hooned, maa-alad ja tehnoloogia), mida kasutatakse õppimiseks, sotsialiseerumiseks ja vaba aja veetmiseks.
 - (c) Suurendada teadlikkust keskkonnasäästlikkust toetava õppe kasulikkusest ja võimalustest ning toetada haridus- ja koolitusasutusi kliimamuutuste, elurikkuse ja kestlikkuse küsimuste teadvustamisel õppijate igapäevaelu seisukohast oluliste küsimustena.
 - (d) Kaasata õpilasi, üliõpilasi ja kõiki teisi õppijaid mõtestatud ja koordineeritud viisil keskkonnasäästlikkust toetava õppe sisu, viiside ja kohaga seotud lähenemisviiside väljapakkumisse ja kujundamisse. Soodustada igasuguse taustaga õppijate sooliselt tasakaalustatud osalemist.
 - (e) Töötada välja terviklikud õppekavaraamistikud, mis näevad ette aega ja võimalusi keskkonnasäästlikkust toetavaks süvaõppeks, et õppijad saaksid arendada kestlikkusalaseid pädevusi juba varases eas. Põlvkondadevaheline õpe ning kohalikud näited, probleemid ja lahendused võivad muuta õppekavad õppijate jaoks asjakohasemaks, näidates, et kliimamuutused, elurikkus ja kestlikkus on kohalikud ja tegeletavad teemad.
 - (f) Toetada kestlikkus- ja elurikkusalast koos- ja võrgustikutööd, kaasates näiteks kohalikke omavalitsusi, noorte esindajaid, keskkonnahariduse keskusi, metsade ja parkide haldajaid, põllumajandusettevõtteid, muuseume, raamatukogusid, vabaihendusi, teadusasutusi, tarbijaorganisatsioone ja ettevõtjaid.
 - (g) Toetada heade tavade laiendamist ja investeerida pedagoogikaalastesse teadusuuringutesse, mis käsitlevad keskkonnasäästlikkust toetavat õpet hariduse ja koolituse kõigil tasemetel.
- (5) Toetada õpilasi, kaaludes järgmiste meetmete võtmist.
- (a) Pakkuda õpilastele, sealhulgas juba koolieelses eas, võimalusi loodust ja selle elurikkust mõista, sellega suhestuda ja seda väärtustada, tunda uudishimu ja imetlust ning õppida tegutsema kestlikkuse nimel nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.
 - (b) Tugevdada, sealhulgas rahalise toetuse abil, kvaliteetset keskkonnasäästlikkust toetavat elukestvat õpet, sealhulgas õppepraktikat, töökohapõhist õpet, vabatahtlikku tegevust, õppekavavälist tegevust ning muid mitteformaalse ja informaalset õppimist. Tunnustada ja premeerida kodanike osalemist keskkonnasäästlikkuse edendamises.
 - (c) Hõlbustada koostööl põhinevaid, eksperimentaalseid ning kohalikke olusid ja traditsioone arvesse võtvaid õppemeetodeid ja lähenemisviise. See hõlmab õpilastele praktiliste võimaluste andmist looduse jälgimiseks ja selle eest hoolitsemiseks, loodusvarade säästmiseks ning asjade parandamiseks, taaskasutamiseks ja ringlussevõtuks, aidates neil seeläbi mõista säästva eluviisi ja ringmajanduse tähtsust.
 - (d) Pakkuda tõest ja kättesaadavat teavet kliima- ja elurikkuse kriisi ja selle põhjuste kohta, arendada probleemide lahendamise ja koostöö tegemise oskusi, edendada kriitilise mõtlemise ja meediapädevuse oskusi ning soodustada toetavaid meetmeid, sealhulgas vabatahtlikku tegevust, et vähendada hirmu ja

abitustunnet, mida õppijad võivad planeeti mõjutavate kriisidega seoses kogeda.

- (6) Toetada haridustöötajaid keskkonnasäästlikkuse õpetamisel, kaaludes järgmisi meetmeid.
- (a) Tunnistada, et kõik haridustöötajad, olenemata nende õpetatavast ainekst või haridusvaldkonnast, on ühtlasi kestlikkusalase hariduse andjad, kes peavad toetama oma õpilasi rohepöördeks valmistumisel. Kaasata haridustöötajaid ja konsulteerida nendega keskkonnasäästlikkusega seotud õppekavade väljatöötamisel ja muude haridusreformide kavandamisel ning vastava täienduskoolituse kavandamisel.
 - (b) Lõimida keskkonnasäästlikkus kõikidesse õpetajate põhikoolituse programmidesse, täienduskoolituse programmidesse ning õpetajate kutsestandarditesse ja -raamistikesse, et toetada haridustöötajate kompetentsi arendamist kestlikkuse valdkonnas.
 - (c) Luua haridustöötajatele võimalusi ja stiimuleid osaleda kestlikkusega seotud täienduskoolituse programmides, näiteks sidudes need programmid karjääri edendamise ja arenguga ning luues haridustöötajatele sellised rollid nagu kestlikkuse koordinaator.
 - (d) Toetada haridustöötajaid (sealhulgas andes neile piisavalt aega ja võimalusi) keskkonnasäästlikkust toetavat õpet edendavate õpetamismeetodite kasutuselevõtmisel ning kestlikkusalasele haridusele interdistsiplinaarsel viisil lähenemisel ja keskkonnasäästlikkust toetava õppe sotsiaal-emotsionaalsete aspektide arendamisel, et kõigist õppijatest võiksid saada muutuste eestvedajad ja et nad õpiksid tegutsema nii individuaalselt kui ka kollektiivselt kestlikuma maailma nimel.
 - (e) Ergutada ja võimaldada ümberkujundavat ja interdistsiplinaarset õpet, mille puhul kasutatakse nii traditsioonilisi kui ka uuenduslikke õppemeetodeid, sealhulgas praktilist õppimist, MATIK-õpet,⁴² häkatone ja mängustamist.
 - (f) Töötada haridustöötajate toetamiseks välja ja levitada materjale, sealhulgas hindamist käsitlevaid materjale. Toetada haridustöötajaid traditsiooniliste ja uute vahendite ja materjalide kasutamisel keskkonnasäästlikkuse õpetamiseks mitmesugustes sise- ja väliskeskondades ning digitaalsetes ja mittedigitaalsetes tingimustes. Tagada juurdepääs eksperdikeskustele, sealhulgas keskkonnahariduse keskustele.
 - (g) Julgustada teadus- ja innovatsioonikogukondi tegema koostööd formaalse, mitteformaalse ja informaalse hariduse pakkujatega, et toetada haridustöötajaid keskkonnasäästlikkusalase hariduse andmisel. Toetada haridustöötajaid kliimahädaolukorra, keskkonnakriisi ja kestlikkusega seotud uurimisprojektides ja teadusuuringutes osalemisel.
- (7) Toetada haridus- ja koolitusasutusi keskkonnasäästlikkuse tulemuslikul lõimimisel oma kõikidesse tegevustesse ja toimingutesse, kaaludes järgmisi meetmeid.

⁴² MATIK-õpe (matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneriteaduse ja kunstide valdkonnale tuginev praktilise kallakuga õpe) on lähenemisviis, mis võimaldab rakendada loomepotentsiaali, mis tuleneb matemaatika, teaduse, tehnoloogia ja inseneriteaduse ühendamise kunstide, humanitaar- ja sotsiaalteadustega.

- (a) Ergutada ja hõlbustada tulemuslikke kogu asutust hõlmavaid lähenemisviise kestlikkusele, mis hõlmavad õpetamist ja õppimist, eesmärkide püstitamist, planeerimist ja juhtimist, õppijate ja töötajate aktiivset osalemist, hoonete ja ressursside haldamist, partnerlust kohalike ja laiemate kogukondadega ning teadus- ja innovatsioonitegevust. Toetada haridusjuhte organisatsiooniliste muutuste juhtimisel, pakkudes sellekohase kutsealase arengu võimalusi ja juhendamist neile pandud ülesannete täitmiseks.
 - (b) Toetada haridus- ja koolitusasutusi oma kestlikkusstrateegiate kavandamisel, rakendamise jälgimisel ja hindamisel ja/või kestlikkuse lõimimisel olemasolevatesse protsessidesse ja meetmetesse (nt koolide arengukavad, kõrghariduse ülesannete kirjeldused ja strateegiad). Tunnistada, et tegemist on pikaajalise protsessiga, mis nõuab väikeseid mõõdetavaid samme, mida pidevalt jälgitakse ja hinnatakse, sealhulgas haridusasutuse enesehindamise kaudu.
 - (c) Julgustada ja toetada koole, kõrgharidusasutusi, kutsehariduse ja -õppe pakkujaid ning teisi haridusasutusi osalema ökosertifitseerimiskavades, mis võivad tuua kasu keskkonnale, haridusele ja majandusele. Luua selliste kavade jaoks tugistruktuure näiteks asutuste või organite näol, et toetada kogu asutust hõlmavaid lähenemisviise, juhendamist ja võrgustikutööd, pakkuda vorme ja suuniseid ning rahalist toetust.
 - (d) Pöörata haridus- ja koolitusasutuste sisemise ja/või välishindamise ja kvaliteedi tagamise mehhanismide raames tähelepanu kestlikkusele. Tunnustada tulemuspõhiste rahastamisraamistike kaudu kõrgharidusasutusi kestlikkuse tulemusliku käsitlemise eest.
 - (e) Lõimida keskkonnasäästlikkus senisest paremini mitmesuguste õppevaldkondade, näiteks ettevõtluse, sotsiaalteaduste, arhitektuuri ja inseneriteaduse, maakasutuse planeerimise ja maa majandamise programmidesse, õppekavadesse ja -moodulitesse. Kasutada ressursse ja materjale, mille on välja töötanud valitsusvälised keskkonna- ja haridusorganisatsioonid ning muud asjaomased organid.
 - (f) Toetada kõrgharidusasutusi ja kutseõppeasutusi kutseoskuste süvendamise, suurendamise ja ajakohastamise eesmärgil keskkonnasäästlikkust käsitlevate väikesemahuliste ja kohandatud koolituskursuste väljatöötamisel, mille läbijad saavad mikrovalifikatsioonitunnistuse.
 - (g) Toetada partnerlussuhteid ettevõtetega, kunsti-, põllumajandus-, kultuuripärandi-, spordi- ja teadusasutustega ning haridusressursside valdkonna (sealhulgas tehnoloogia pakkujad, kirjastajad ja muude õppevahendite pakkujad) ja haridusalaste teadusuuringutega tegelevate asutustega. Töötada välja õppekavaväliseid, suve- ja muid programme, toetades samal ajal praktikavõimalusi näiteks laborites, ettevõtetes, teadusasutustes ja vabaihendustes.
- (8) Kasutada riiklikke ja ELi rahalisi vahendeid, et investeerida taristusse, koolitusse, õppevahenditesse ja ressurssidesse eesmärgiga suurendada hariduse ja koolituse vastupidavust ja valmisolekut rohepöördeks, eelkõige programmi „Erasmus+“, taaste- ja vastupidavusraha, Euroopa solidaarsuskorpuse, Euroopa Sotsiaalfond+, Euroopa Regionaalarengu Fondi, tehnilise toe instrumendi, programmi „Digitaalne Euroopa“, programmi „Euroopa horisont“ ja programmi „InvestEU“ raames.

- (9) Investeerida poliitikaküsimuste ja selliste algatuste mõju jälgimisse, uurimisse ja hindamisse, et tugineda saadud kogemustele ja saada teavet poliitika kujundamiseks, sealhulgas toetades keskkonnasäästlikkust toetava õppega seotud ühiste näitajate ja eesmärkide väljatöötamist.

KUTSUB KOMISJONI ÜLES TEGEMA JÄRGMIST:

1. Hõlbustama liikmesriikide ja sidusrühmade vahelist koostööd ja vastastikust õppimist keskkonnasäästlikkust toetava õppe alal:
 - 1.1. hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku kaudu, mille eesmärk on liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030)⁴³ ning kus rohepööret toetav haridus on üks peamisi prioriteetseid valdkondi;
 - 1.2. levitades teavet keskkonnasäästlikkusalase hariduse ja koolituse edendamise, toetamise ja pakkumise võimaluste kohta ning julgustades neid kasutama selliste ELi rahastamisprogrammide ja fondide raames nagu programm „Erasmus+“, Euroopa solidaarsuskorpus, programm „Life“, Euroopa Sotsiaalfond, programm „Euroopa horisont“, Marie Skłodowska-Curie meetmed ja tehnilise toe instrument;
 - 1.3. jagades programmi „Erasmus+“ töötajate vahetuste, projektide ja võrgustike häid tavasid, sealhulgas programmi „Erasmus+“, Euroopa ülikoolide algatuse, eTwinningu e-kogukonna, kutseoskuste tippkeskuste, Marie Skłodowska-Curie meetmete ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kaudu;
 - 1.4. tehes kindlaks, talletades ja jagades heade tavade näiteid, sealhulgas olemasolevate veebiplatvormide kaudu,⁴⁴ ning toetades võrgustikutööd, milles osalevad riiklikud ja muud organisatsioonid, kes tegelevad hariduse ja keskkonnasäästlikkusega formaalses ja mitteformaalses hariduses ja koolituses;
 - 1.5. kaasates noori soovitusel rakendamisse, eelkõige Euroopa noorteaasta 2022 ja ELi noortedialoogi kaudu, tagamaks, et noorte ja noorteorganisatsioonide arvamusi, seisukohti ja vajadusi võetakse täiel määral arvesse;
 - 1.6. luues sünergiat kliimaalast haridust edendava koalitsiooniga ja algatusega „Uus Euroopa Bauhaus“.
2. Töötama koostöös liikmesriikidega välja ja jagama ressursse, materjale ja teadusuuringuid keskkonnasäästlikkust toetava õppe kohta, sealhulgas Euroopa uue kestlikkusalaste pädevuste raamistiku kohta.
3. Toetama haridustöötajaid keskkonnasäästlikkuse õpetamisel:
 - 3.1. pakkudes ressursse ja toetavaid materjale tulevasel Euroopa koolihariduse platvormil, Euroopa täiskasvanuõppe elektroonilisel platvormil ja Euroopa Noorteportaalis;
 - 3.2. tunnustades silmapaistvaid jõupingutusi keskkonnasäästlikkuse õpetamisel ja õppimisel ELi auhindadega, sealhulgas Euroopa innovaatilise õpetamise auhinna, eTwinningu auhinna ja Euroopa kutseoskuste auhinnaga.

⁴³ Nõukogu resolutsioon 2021/C 66/01.

⁴⁴ Need võivad hõlmata tulevast Euroopa koolihariduse platvormi, õpinurka, platvormi „Science is Wonderful!“, Euroopa Noorteportaali, Euroopa täiskasvanuõppe elektroonilist platvormi, platvormi Scientix, Euroopa Õpipoisiõppe Liitu ja oskuste pakti.

4. Jälgima roheliste kutseoskuste arendamist kõrghariduses, kutsehariduse ja -õppe lõpetanute ja karjääri alustavate teadlaste poolt, näiteks kaasates need Euroopa kõrgkoolide lõpetanute edasise tegevuse jälgimise algatusse.
5. Jälgima keskkonnasäästlikkuselase haridusega seotud edusamme Euroopa haridusruumi ja Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevate aruannete raames.
6. Tugevdama koostööd olemasolevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige UNESCO ja muude ÜRO organitega, et edendada liikmesriikide poliitikakujundajate, praktikute ja sidusrühmade seas sellist lähenemisviisi keskkonnasäästlikkuselasele haridusele ja koolitusele, mis arvestab võrdsust, kaasatust ja õiglust, kooskõlas Euroopa rohelse kokkuleppe ja kestliku arengu eesmärkidega.
7. Jätkama programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse programmide keskkonnasäästlikkuse mõõtmise tugevdamist keskkonnahoidliku liikuvuse, projektides rakendatavate keskkonnahoidlike tavade ja keskkonnasäästlikkusele keskendumise kaudu koostöös mitmesuguste haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna sidusrühmadega.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*